

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2021.gada 1.novembrī Nr. 1-5/254

Vispārējā tipa pansionāts "Madliena",
pansionats@ogresnovads.lv

Latvijas Republikas Labklājības ministrija
lm@lm.gov.lv

Ogres novada dome
ogredome@ogresnovads.lv

Par cilvēktiesību nodrošināšanu Vispārējā tipa pansionātā "Madliena"

Viena no tiesībsarga funkcijām ir veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību.¹ Tādēļ par vienu no prioritātēm tiesībsarga darbā ir izvirzīta personu ar īpašām vajadzībām tiesību aizsardzība ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas Prevenzijas daļas vecākā juriste S.Garsvāne un Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas Prevenzijas daļas konsultante sociālajos jautājumos V.Sproģe-Saksone 2021. gada 8. septembrī bez iepriekšējā brīdinājuma apmeklēja Vispārēja tipa pansionātu "Madliena", Madlienas pagastā, Ogres novadā (turpmāk - Institūcija).

[1] Vizītes dienā Tiesībsarga biroja pārstāvji tikās ar Institūcijas direktori I.Rudzgaili un citiem atbildīgajiem darbiniekiem. Vizītes laikā tika intervēti arī atsevišķi klienti, lai noskaidrotu viņu viedokli par Institūcijā noteikto darba organizāciju Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojumu laikā un arī sniegtajiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem.

Vizītes mērķis bija ne tikai iepazīties ar cilvēktiesību nodrošināšanas aspektiem, bet arī iepazīties ar apstākļiem Institūcijā pēc Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojumu ieviešanas valstī. Apmeklējot Institūciju, uzmanība tika pievērsta arī jautājumiem par klientu tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību, klientiem sniegtajiem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, kā arī vispārējiem sadzīves apstākļiem institūcijā.

Vizītes dienā Institūcijā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēma 76 klienti - to skaitā pensijas vecumu sasniegušas personas, personas

¹ Tiesībsarga likuma 11. panta 1. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=133535>

ar invaliditāti un personas, kuras nonākušas krīzes situācijā vai atveseļošanās periodā pēc smagām slimībām un traumām pašaprūpes spēju nostiprināšanai.

Saskaņā ar Institūcijas administrācijas sniegto informāciju, klientiem nepieciešamo sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju nodrošina 36 darbinieki un vizītes dienā Institūcijā bija brīvas 4 vakances.

Apmeklējot Institūciju, Tiesībsarga biroja pārstāvji konstatēja vairāku cilvēktiesību standartu neievērošanu, kā arī Latvijas normatīvajos aktos noteikto principu pārkāpumus.

[2] **Attiecībā uz vispārējiem sadzīves apstākļiem** vizītes dienā tika secināts, ka Institūcijā ir viens dzīvojamais korpuss un klienti pārsvarā ir izvietoti 1-vietīgajās, 2-vietīgajās un 3-vietīgajās istabās.

Ļoti pozitīvi vērtējams, ka Institūcijā nav tā saucamo “slēgto nodaļu”, kurās atsevišķi no pārējiem klientiem tiktu izvietoti klienti ar demenci un/vai garīga rakstura traucējumiem.

Tiesībsargs atzinīgi vērtē, ka Institūcijas administrācija ir atradusi veiksmīgu modeli, visus Institūcijas klientus izvietojot istabās, ņemot vērā klientu personīgu emocionālo saderību un noteiktās nepieciešamās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas apjomu. Līdz ar to visi Institūcijas klienti ir izvietoti istabās, ļaujot ikvienam piedalīties ne tikai Institūcijas kopējos ikdienas pasākumos, bet arī sajūsties savās tiesībās un brīvībās vienlīdzīgi ar visiem pārējiem klientiem.

[2.1] Izvērtējot klientu vispārējos sadzīves apstākļus Institūcijā, tika secināts, ka klientu istabas, koplietošanas telpas un arī sanitārās telpas (labierīcību, dušas un vannas telpas), kuras acīmredzami ilgus gadus nav remontētas, vizuāli izskatās nepievilcīgas, drūmas un klientu objektīvajām vajadzībām neatbilstošas. Tādējādi praktiski visās klientu istabās un sanitārajās telpās, kā arī Institūcijas koplietošanas telpās neapšaubāmi ir nepieciešams remonts.

Norādāms, ka īpaši vizuāli nepievilcīgi izskatījās klientu istabas, sanitārajās telpas un koplietošanas telpas, kas atrodas Institūcijas 2. un 3. stāvā. Atsevišķu klientu istabās un sanitārajās telpās bija manāms, ka sienu apmetums ir ne tikai novecojis, bet arī krīt uz grīdas, kas nenoliedzami rada bīstamu situāciju visiem klientiem, kas dzīvo konkrētajās istabās, bet īpaši – apdraud guļošu klientu drošību. Savukārt saskaņā ar Institūcijas administrācijas sniegto informāciju vairāk nekā puse no klientiem ir guļoši un nav spējīgi pārvietoties patstāvīgi.

[2.2] Normatīvais regulējums paredz, ka pieaugušo sociālās aprūpes institūcijā uz 20 personām jābūt vienai koplietošanas sanitārai telpai².

Vizītes dienā tika konstatēts, ka Institūcijā, kur dzīvo 76 klienti, ir ierīkotas divas dušas telpas un viena vannas telpa. Savukārt saskaņā ar Institūcijas administrācijas sniegto informāciju visi klienti tiek mazgāti dušas un vannas telpās, kas atrodas 1.stāvā.

Tādējādi secināms, ka Institūcijā nav nodrošināts pietiekams dušu/vannas telpu skaits, lai visiem klientiem būtu pieejamas regulāras un pilnvērtīgas higiēnas iespējas.

Vienlaikus tika konstatēts, ka klientu sanitārās telpas – labierīcības, dušas telpas un vannas telpa izskatījās vizuāli nepievilcīgi. Praktiski visās Institūcijas sanitārajās telpās bija manāms, ka esošā santehnika ir ne tikai sliktā tehniskā stāvoklī, bet arī ir ievērojami novecojusi. Vairākās klientu sanitārajās telpās (gan labierīcībās, gan arī dušas un vannas

² Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumu Nr. 431 “Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām” 1. pielikums. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=13628>

telpās) bija redzams pelējums, bet sienu apmetums un flīzes krīt uz grīdas, kas var apdraudēt klientu un arī darbinieku drošību, ikdienā izmantojot minētās telpas vairākas reizes dienā.

Ikvienas institūcijas vadītāja kompetencē ir pieņemt lēmumus par iestādes darba attīstību vai optimizāciju un attiecīgām izmaiņām, lai sniegtu klientu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu. Tas ietver arī lēmumus par klientu istabu un sanitāro telpu tehnisko un arī vizuālo atbilstību klientu vajadzībām, kas nepārprotami palielina klientu drošības sajūtu un autonomiju.

Ņemot vērā, ka Institūcija klientiem nodrošina pastāvīgu dzīvesvietu, drošības apsvērumu dēļ administrācijai jāizvērtē jautājums par nepieciešamību veikt remontu klientu istabās, koplietošanas un sanitārajās telpās.

Minētais problēmu jautājums vizītes laikā tika pārrunāts ar Institūcijas direktori, kura norādīja, ka jautājums par remontdarbu veikšanu būtu risināms ar Ogres novada domes atbalstu.

Rekomendācijas:

1. Sadarbībā ar Ogres novada domi rast iespēju remontdarbu veikšanai Institūcijas klientu istabās, sanitārajās telpās un koplietošanas telpās, tādējādi nodrošinot klientu un darbinieku drošību, ikdienā izmantojot minētās telpas vairākas reizes dienā.
1. Nodrošināt normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz koplietošanas sanitāro dušas/vannas telpu skaitu Institūcijā.

[3] Jautājumā par pārvietošanās brīvību sakarā ar Institūcijā ieviesto kārtību Covid-19 izplatības novēršanai tika secināts, ka klientu un viņu piederīgo tikšanās notika tikai 2020. gada un 2021. gada vasaras mēnešos. Tādējādi kopš Covid-19 pandēmijas komunikācija starp klientiem un piederīgajiem notiek pārsvarā telefoniski.

Saskaņā ar Institūcijas darbinieku sniegto informāciju, klientu tikšanās klātienē ar piederīgajiem faktiski nav notikušas kopš Covid-19 pandēmijas sākuma 2020. gada 14. martā līdz 2020. gada vasarai, kad valstī noteiktie ierobežojumi tika mazināti. Līdz ar to, savstarpēji vienojoties ar Institūcijas darbiniekiem, klientu piederīgajiem bija iespēja satikt savus tuviniekus 2020.gada vasaras mēnešos. Savukārt kopš 2020. gada rudens klientu tikšanās klātienē ar piederīgajiem tika ierobežotas.

Arī 2021.gada vasaras mēnešos Institūcija nodrošināja klientu un viņu piederīgo tikšanās klātienē. Lai apciemotu savu tuvinieku institūcijā, ir nepieciešams telefoniski sazināties ar vadītāju un vienoties par plānotās vizītes dienu un laiku. Ļoti pozitīvi vērtējams, ka Institūcijas administrācija nodrošināja iespēju tuviniekiem satikt klientus arī brīvdienās.

No cilvēktiesību viedokļa raugoties, ir svarīgi nodrošināt, lai jebkādi tiesību ierobežojumi, kas šobrīd tiek piemēroti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem saistībā ar Covid-19 izplatības novēršanu, būtu samērīgi un to rezultātā klientiem gan tiešā, gan arī netiešā veidā netiktu nodarīts kaitējums.

Akcentējams, ka visiem institūcijā noteiktajiem klientu tiesību ierobežojumiem ir jābūt ne tikai izskaidrotiem ikvienam klientam saprotamā veidā, bet arī pamatotiem uz objektīviem apsvērumiem. Turklāt svarīgi ir atcerēties par ikviena klienta individuālajām vajadzībām, nepieļaujot pārlieku klientu tiesību ierobežošanu, kas varētu radīt papildu konfliktsituācijas un arī grūtības komunikācijā ar klientiem un viņu tuviniekiem.

Ņemot vērā minēto, atzinīgi vērtējams, ka laikā, kad Institūcijā bija noteikta karantīna Covid-19 izplatības novēršanai, administrācija bija atradusi veiksmīgi veidu, kā nodrošināt klientu un viņu piederīgo tikšanos, nepakļaujot savstarpējam apdraudējumam. Proti, klienti tika atvesti uz Institūcijā esošo tikšanās telpu, kas atrodas Institūcijas 1.stāva verandā, bet viņu piederīgie atradās Institūcijas pagalmā, blakus verandai. Tādējādi, klientiem un viņu

tuviniekiem bija iespēja redzēt vienam otru par logu, bet atverot logu, arī sarunāties, kas nenoliedzami, pozitīvi ietekmēja klientu labsajūtu.

[3.1] Saskaņā ar Veselības ministrijas un Labklājības ministrijas sniegtajām rekomendācijām Institūcijā ir ierīkota atsevišķa telpa (medicīniskais izolators), kas ir paredzēta ar Covid-19 inficēto klientu izolācijai un kurā ir paredzētas vietas 2 personām.

Minētā medicīniskās izolācijas telpa ir izvietota Institūcijas ēkas 1. stāvā un tajā ir ievietotas 2 gultas, kā arī atsevišķa sanitārā telpa (tualetes, vanna un izlietne). Pozitīvi vērtējams, ka medicīniskās izolācijas telpā ir atsevišķa ieeja no pagalma puses, tādējādi nodrošinot nepieciešamo epidemioloģiskās drošības prasību ievērošanu.

Vizītes dienā medicīniskā izolatora telpās bija ievietota viena Institūcijas kliente, kurai tika noteikta 10 dienu karantīna pirms pakalpojuma saņemšanas uzsākšanas.

Tiesībsarga biroja pārstāvji neguva pārliecību, ka medicīniskās izolācijas telpā ievietotajiem klientiem tiek nodrošinātas regulāras nodarbības (ņemot vērā individuālajos sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas plānā noteiktos mērķus), kā arī ikdienas pastaigas svaigā gaisā gadījumos, kad klienta veselības stāvoklis to pieļauj.

Rekomendācija:

1. Nodrošināt medicīniskās izolācijas telpā ievietotajiem klientiem ikdienas pastaigas vai vingrošanu ārā (ja nav medicīnisku kontrindikāciju), kā arī jēgpilnas aktivitātes (lasīšana, TV, radio) un iespējas uzturēt kontaktu ar ārpusauli, lai kompensētu kaitīgo ilgtermiņa izolācijas iedarbību.

[4] **Attiecībā uz klientu līdzdalību nodarbībās un brīvā laika pavadīšanas iespējām** tika secināts, ka saskaņā ar Institūcijas darbinieku sniegto skaidrojumu, kopš 2020. gada marta mēneša, visas klientiem paredzētās nodarbības un brīvā laika pavadīšanas pasākumi bija atcelti vai arī ierobežoti, lai nepieļautu Covid-19 izplatības riskus institūcijā. Savukārt daļa nodarbību esot notikušas individuāli, klientu istabās.

Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka Institūcijā ir ierīkota atsevišķa nodarbību telpa, kur klientiem vienuviet ir pieejamas dažādas nodarbības un arī brīvā laika pavadīšanas iespējas. Tomēr minētajā telpā trūkst nepieciešamā aprīkojuma, lai nodrošinātu jēgpilnu nodarbību klāstu visiem Institūcijas klientiem.

Rezultātā tika novērots, ka Institūcijas klienti lielāko daļu sava laika pavada bezmērķīgi, atrodoties savās istabās, ko nevar uzskatīt par saturīgu brīvā laika pavadīšanu personām, kuras ilgtermiņā saņem institucionālos pakalpojumus.

Tiesībsarga biroja pārstāvji nevarēja pārliecināties par Institūcijā esošo aktuālo 2021. gada septembra mēneša nodarbību un pasākumu plānu, jo tāds nav ticis izstrādāts un aktualizēts.

Institūcijas administrācija iepazīstināja Tiesībsarga biroja pārstāvjus ar pasākumu plānu 2020. gada novembra mēnesim. Izvērtējot 2020. gada novembra mēneša nodarbību un pasākumu plānu, Tiesībsarga biroja pārstāvji nekonstatēja, ka Institūcijas klientiem tiek organizētas regulāras nodarbības un saturīga brīvā laika pavadīšanas pasākumi, kas būtu atbilstoši klientu individuālajām vajadzībām un sociālās rehabilitācijas plānos noteiktajiem mērķiem. Proti, minētajā nodarbību un pasākumu plānā galvenokārt tika norādītas organizētās radošās nodarbības - zīmēšana, krāsošana, veidošana un rokdarbi. Savukārt pie brīvā laika pavadīšanas tika norādīts, ka katru dienu tiek organizētas pastaigas (fiziskās aktivitātes), TV skatīšanās, grāmatu lasīšana, datorprasmju apguve interesentiem, mūzikas klausīšanās un galda spēles. Norādāms, ka piedāvātās aktivitātes ir ne tikai vienveidīgas, bet arī Institūcijas klientu vecumposmam, interesēm un individuālajām vajadzībām neatbilstošas.

Tādējādi piedāvātās interešu pulciņu aktivitātes pamatā atspoguļo Institūciju darbinieku izpratni par iespējamo pakalpojumu saturu un nav vērstas uz klientu vajadzībām un interesēm.

Akcentējams, ka ikvienam Institūcijas klientam ir būtiski nodrošināt ne tikai mērķtiecīgi organizētas nodarbības (veicinot klientu sadzīves iemaņu saglabāšanu un attīstīšanu), bet arī sniegt nepieciešamo atbalstu brīvā laika jēgpilnai pavadīšanai, jo citādi pastāv objektīvi riski netiešā veidā veicināt klientu pasivitāti, kuras rezultātā var iestāties klientu apātisms, kas ilgtermiņā pasliktinās psihiskās veselības stāvokli.

Rekomendācijas:

1. Nodrošināt visiem Institūcijas klientiem regulāras nodarbības, ņemot vērā klientu individuālo spēju izvērtējumu un plānoto mērķu sasniegšanu, vienlaikus paplašinot piedāvāto nodarbību un pulciņu klāstu.
1. Nodrošināt visiem Institūcijas klientiem saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas un aktivitātes, lai nepieļautu klientu esošo dzīves iemaņu samazināšanos un zudumu.
2. Visās Institūcijas nodaļās nodrošināt klientiem informācijas pieejamību par plānoto iknedēļas un ikmēneša nodarbību un plānoto pasākumu grafiku.
3. Veiktas mērķtiecīgas darbības, lai veicinātu visu Institūcijas klientu aktivitāti un interesi iesaistīties brīvā laika aktivitātēs un organizētajos pasākumos.

[5] **Attiecībā uz sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas jautājumiem** tika konstatēts, ka saskaņā ar Institūcijas darbinieku veiktajiem ierakstiem (papīra formāta veidlapās) klientu aprūpes grafikos 2021. gada vasarā, vairākiem klientiem personīgās higiēnas pasākumi (mazgāšana, roku un nagu kāju aprūpe, gultas veļas maiņa) tiek nodrošināti vidēji vienu vai divas reizes mēnesī, kas ir pretrunā ar Latvijas normatīvajos aktos noteikto kārtību³.

Saskaņā ar Institūcijas direktores sniegto skaidrojumu, klientiem nepieciešamie personīgās higiēnas pasākumi tiek nodrošināti savlaicīgi un pēc nepieciešamības. Tomēr, ne visās situācijās Institūcijas darbinieki, kuri ir iesaistīti klientiem nepieciešamās aprūpes sniegšanā, savlaicīgi aizpilda visas nepieciešamās veidlapas (papīra formātā) par aprūpes procesu veikšanu.

Vienlaikus Tiesībsarga biroja pārstāvji tika informēti, ka Institūcijā ir ieviesta un darbojas SIA "AVS" aprūpes programma, kas ļauj veikt ierakstus par klientiem nodrošinātu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju elektroniskā veidā, izmantojot planšetes. Iepazīstoties ar atsevišķu klientu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plāniem elektroniskajā formātā, Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka šie ieraksti ir detalizētāki, nekā ieraksti klientu aprūpes grafikos papīra formāta veidlapās.

Ņemot vērā konstatēto, Tiesībsarga biroja pārstāvji aicina Institūcijas administrāciju sazināties ar Labklājības ministrijas Metodiskās vadības un kontroles speciālistiem, lai saņemtu metodisko atbalstu un skaidrojumu par veiksmīgāko veidu, kādā nodrošināt klientu dokumentu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

[5.1] Analizējot atsevišķu klientu individuālos sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānos noteiktās problēmas, mērķus un uzdevumus, Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka klientu problēmas tiek definētas vispārīgi un sasniedzamais rehabilitācijas mērķis nav novērtējams, kas nesniedz skaidru priekšstatu par konstatētajām problēmām un kopējo dinamiku darbā ar klientu.

³ Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumu Nr. 431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām" 8.1. un 14.¹ punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/13628-higienas-prasibas-socialas-aprupes-institucijam>

Atsevišķu klientu rehabilitācijas plānos nospraustie mērķi un uzdevumi tika definēti ļoti vispārēji: – “nodrošināt klienta uzturēšanos iestādē sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai”, “pastaigas asistenta pavadībā” u.tml.

Lai klienti saņemtu savām individuālajām vajadzībām atbilstošus sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, klientu plānos noteiktajiem mērķiem ir jāatbilst klienta izvērtēšanā noteiktajiem mērķiem un speciālistu sniegtajām rekomendācijām. Veicot klienta izvērtēšanu ir nepieciešams novērtēt klienta sociālās situācijas izmaiņas un sasniegtos rezultātus, lai process būtu uzraudzīts, regulārs un secīgs.

Savukārt, lai izvirzītie mērķi būtu jāēgpilni, tiem jābūt definētiem tādā veidā, lai vēlāk varētu izvērtēt un analizēt sasniegto vai nesasniegto rezultātu. Pretējā gadījumā institūcijas starpprofesionāļu komanda nevarēs pārliecināties par klienta funkcionālo spēju atjaunošanu, uzlabošanu vai pasliktināšanos. Ieteicams sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānu izstrādē ņemt vērā klienta funkcionālo spēju izvērtējuma rezultātus un speciālistu sniegtās rekomendācijas. Savukārt plāna aktualizēšanā nepieciešams iesaistīt pašus klientus, gan noskaidrojot viņu viedokli un vēlmes, gan arī motivējot un iesaistot noteikto problēmu risināšanas procesā.

Izvērtējot atsevišķu klientu lietas, Tiesībsarga biroja pārstāvji nevarēja pārliecināties par individuālu darbu ar klientiem, piemēram – papīra formātā esošajos dokumentos pietrūka pārskatu par speciālistu veikto darbu ar klientiem. Tādējādi no klientu dokumentiem nav bijis iespējams secināt, vai visiem Institūcijas klientiem tiek nodrošināta kognitīvo un fizisko spēju uzturēšana vai attīstīšana.

Vizītes laikā ar Institūcijas atbildīgajiem darbiniekiem tika pārrunāti problēmjautājumi par sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodrošināšanu, sniedzot ieteikumus par multidisciplināru pieeju ikviena klienta izvērtēšanā, lai ilgtermiņā panāktu ne tikai kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, bet arī ievērotu klientu vislabākās intereses.

Rekomendācijas:

1. Nodrošināt Institūcijas darbiniekiem papildus apmācības attiecībā uz klientu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas dokumentācijas aizpildīšanu, novēršot neatbilstošu ierakstu veikšanu klientu dokumentos, kas ir noformēti papīra formāta veidlapās.
1. Nodrošināt multidisciplināru pieeju ikviena klienta izvērtēšanā, nosakot klientu sociālās rehabilitācijas plānos noteiktās problēmas, mērķus un uzdevumus, tai skaitā lai sekmētu klientu kognitīvo un fizisko spēju uzturēšanu vai attīstīšanu.
2. Nodrošināt pilnvērtīgu sociālās rehabilitācijas darbu ar klientiem, kas atbilst viņu individuālajām vajadzībām un spējām.
3. Veikt individualizētu pieeju klientu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānu dokumentēšanā un aktualizēšanā, korekti atspoguļojot informāciju par sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānā noteikto aktivitāšu izpildi. Savukārt, atbildīgajiem darbiniekiem, atbilstoši to profesionālajai kompetencei, sniegt pārskatāmu informāciju par veikto individuālo darbu ar klientiem.

[6] Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums⁴ paredz, ka ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija ir sociālā institūcija, kas nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju.

⁴ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1. panta 6. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/68488-socialo-pakalpojumu-un-socialas-palidzibas-likums>
Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/68488-socialo-pakalpojumu-un-socialas-palidzibas-likums>

Savukārt Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 4.2. un 4.3. apakšpunkts⁵ ikvienam sociālo pakalpojumu sniedzējam uzliek par pienākumu sociālo pakalpojumu satura un apjoma plānošanu un nodrošināšanu atbilstoši klienta vajadzībām, vienlaikus sniedzot skaidrojumu klientam par sociālā pakalpojumā nepieciešamajām izmaiņām, mainoties klienta funkcionālajam stāvoklim vai citiem apstākļiem.

Vienlaikus minēto noteikumu 4.4. un 4.7. apakšpunkts paredz arī pienākumu nodrošināt klienta ģimenes vai mājsaimniecības locekļu iesaistīšanu sociālā pakalpojuma sniegšanas procesā (izņemot gadījumus, ja tas nav klienta interesēs) un sociālo pakalpojumu sniedzēja ētikas principu ievērošanas pienākumu un darbību klienta labākajās interesēs.

Lai nodrošinātu Institūcijā sniegto ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu atbilstību cilvēktiesību standartiem un normatīvajā regulējumā noteiktajām obligātajām prasībām, lūdzu tās administrāciju un tās darbu kontrolējošās un uzraugošās institūcijas (Labklājības ministriju un Ogres novada domi) nekavējoši veikt visas nepieciešamās darbības minēto rekomendāciju ieviešanai.

Papildus, lai novērstu iespējamus Covid-19 uzliesmojuma gadījumus Institūcijā un sekmētu drošu pakalpojumu sniegšanu klientiem, kā arī drošus darba apstākļus darbiniekiem, aicinu Labklājības ministriju un Ogres novada domi sniegt nepieciešamo atbalstu Institūcijas administrācijai, nodrošinot ne tikai ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un dezinfekcijas līdzekļiem, bet arī paredzot normatīvajā regulējumā noteiktās piemaksas pie mēnešalgas tiem darbiniekiem, kuri ir iesaistīti ar Covid-19 inficētu klientu un to kontaktpersonu aprūpē.

Par tiesībsarga rekomendāciju izpildi un plānotajām aktivitātēm to izpildei lūdzu informēt līdz 2021. gada 10. decembrim.

Pateicos par vizītes laikā sniegto informāciju un sadarbību ar Tiesībsarga biroja pārstāvjiem.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

⁵ Ministru Kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”
Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>